

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának

ÉRTESITŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. — KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az „Értesítőt“ a társulat tagjai díjfizetés nélkül kapják.

MEGJELENIK MINDEN HÓ UTOLSÓ NAPJÁN.

Szerkeszti: Poppel Miklós ipartársulati titkár.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Budapest, IV. kerület, Ferencz József-rakpart 16. szám.

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

H I R D E T É S E K

a társulatnál: IV. ker., Ferencz József-rakpart 16. szám alatt vétetnek fel

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldal	40 korona
Fél oldal	20 „
Negyed oldal	12 „
Nyolcad oldal	7 „

Ipartársulati ügyek.

Jegyzőkönyv, felvétel a „Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának“ 1908. évi október 19-én, hétfőn, délután 5 órakor, Gundel János elnökle mellett artott választmányi üléséről.

I. Elnök megnyitja az ülést, s a jegyzőkönyv hitelesítésére Doktor László és Neisziedler Géza urakat kéri fel.

II. A kereskedelemügyi m. kir. minister 82002/908. sz. leiratát, melyben értesíti az ipartársulatot, hogy nincsen észrevétele az ellen, ha az ipartársulat az új ipartörvény-javaslat tervezetére vonatkozó észrevételeit október hó végeig terjeszti fel,

a választmány örömmel veszi tudomásul.

III. Elnök jelentést tesz a kereskedelemügyi m. kir. minister által a 74.252/908. számú leirattal, a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslat tervezet tárgyalására egybehívott értekezletről, melyen az ipartársulat részéről ő és Kommer Ferenc vettek részt. Előadja, hogy a törvény-tervezet 4., 11., 18. és 22. szakaszainak tárgyalásánál, mely szakaszok sérelmesek a vendéglősökre nézve, felszólalt a vendéglősök érdekében, de szükségesnek tartja, hogy az ipartársulat a törvény-tervezetrel illető észrevételeit írásban is terjessze fel a kormányhoz,

a választmány köszönettel veszi elnök ur jelentését és elhatározza, hogy a törvény-tervezetrel vonatkozó észrevételeket írásba foglalva, haladék nélkül fel kell terjeszteni a kormányhoz.

IV. A Pesti hazai első takarékpénztár egyesület levelét, melyben arról értesíti az ipartársulatot, hogy az ipartársulat tulajdonát képező kötvények közül egy 2000 koronás kötvény 1909. évi április hó 1-ére kisorsoltatott és hogy jelenleg kedvező feltételek mellett vásárolható egy másik kötvény,

a választmány tudomásul veszi s egy új kötvény vásárlásával megbizsa az elnökséget.

V. A budapesti pinceregylet levelét, melyben a szeptember hó 24-én tartott tisztújító közgyűlésben megválasztott új elnökséget bejelenti,

a választmány tudomásul veszi.

VI. A Magyar szakácsok körének átiratát, melyben köszönetet mond az ipartársulatnak azért, hogy a saját Értesítőjével kapcsolatban 8 hónapig a szakácsok Értesítőjét is kiadta saját költségén, s egyúttal arról értesíti az ipartársulatot, hogy október hó 1-től kezdődőleg „A szakács“ cím alatt havi folyóiratot indított és kéri, hogy az ipartársulat ezen különálló új vállalatot most már havi subventióval támogassa,

a választmány némi meglepetéssel fogadja és felkéri elnök urat, hogy a támogatás módozatainak megállapítása végett Palkovics Edével, mint a Magyar szakácsok körének elnökével személyesen tárgyaljon.

VII. A segélyért folyamodók közül

a választmány Mayer Sándor volt ipartársulati tagnak

4 korona havonként fizetendő segélyt engedélyez az ipartársulat pénztárából. Özvegy Brunner Miklósnét az első magyar részvény serfőződe alapítványából fogja segélyben részesíteni.

VIII. A Magyar szőlősgazdák országos egyesületének felhívását, mely szerint a boritaladó eltörlése iránt indított magyar nyu mozgalom tárgyában országos gyűlést hívott egybe Budapestre s az ipartársulatot is a mozgalomhoz való csatlakozásra és a gyűlésben való megjelenésre szólítja fel,

a választmány örömmel fogadja és határozatilag kimondja, hogy a mozgalomhoz csatlakozik, az országos gyűlésben részt vesz, s a boritaladó eltörlését kívánó határozathoz hozzájárul.

IX. Az üresedésben levő négy választmányi tagsági helyre

a választmány a póttagok közül Lukács Jánost, Hruskó Jánost, Malosik Ferencet és Wilburger Antalt rendes választmányi tagoknak behívja.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejezést nyer. Kmft.

Jegyzőkönyv, felvétel a Budapesti szállodások vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának 1908. évi október hó 27-én, kedden, délután 5 órakor, Gundel János elnökle mellett tartott választmányi üléséről.

I. Elnök megnyitja az ülést és mindenekelőtt üdvözlí a póttagok sorából behívott új rendes választmányi tagokat és arra kéri őket, hogy lelkes és buzgó munkatársai legyenek a választmánynak. Azután a jegyzőkönyv hitelesítésére Kovács Mátyás és Lippert Lajos urakat kéri fel.

II. Az október 19-iki ülésről felvett jegyzőkönyv felolvasás után hitelesítettik.

III. Elnök bejelenti, hogy a boritaladó eltörlésének kérelmezése tárgyában tartott országos gyűlésben az ipartársulatot, az október 19-iki ülés határozatának megfelelően, küldöttség képviselte és Kommer Ferenc nagy tetszéssel fogadott felszólalásban tolmácsolta az ipartársulat és az országos szövetség csatlakozását.

A választmány ezen elnöki jelentést örömmel fogadja s a küldöttségnek, de különösen Kommer Ferencnek köszönetet szavaz.

IV. Elnök bejelenti, hogy a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslat tervezet tárgyában a kereskedelemügyi minister felhívása folytán kidolgozott véleményes jelentést már felterjesztette a kormányhoz. Egyúttal felolvastatja a felterjesztés szövegét.

A választmány ezt általános helyesléssel veszi tudomásul.

V. Elnök bemutatja azt a levelet, melyet a zágrábi vendéglősöktől kapott, akik e levélben a horvát vendéglősök sérelmeit közlik vele, s azon óhajátukat fejezik ki, hogy ipartársulatunkkal egyetértőleg szeretnének a kormánytól el

járni, s e végből a horvát vendéglősök 40 ipartársulata nevében küldöttséget indítanak Budapestre.

A választmány elhatározza, hogy az ipartársulat küldöttsége a horvát vendéglősök küldöttségével együttesen járjon el a kormánynál.

VI. Előterjesztetett az új ipartörvényjavaslat tervezetre vonatkozó felterjesztés, melyet az ipartársulat a kereskelemügyi minister felhívása folytán intéz a kormánynál.

A választmány a felterjesztést nagy tetszéssel fogadja, s azt némi pótlás után jóváhagyja. A felterjesztés megszerkesztésével megbízott bizottságnak köszönetet szavaz.

VII. Elnök bejelenti, hogy az ipartársulat ingyenes elhelyező irodájának vezetése iránt Eger Gyulával kötött szerződés október 31-én lejár, s így most az a kérdés, hogy az ipartársulat tovább is fentartsa-e az elhelyező irodát? tekintve, hogy az ipartársulat mintegy 3700 koronát ráfizetett.

A választmány először is konstatálja, hogy az elhelyező iroda ellen sok panasz merült fel. Mindamellet az iroda fentartását igen fontos okoknál fogva szükségesnek tartja. minélfogva elnök úr javaslatára elhatározza, hogy abban az esetben, ha Eger Gyula egy hónap alatt, vagyis november hóban képes lesz személyes eljárás útján a vendéglősök között annyi aláírást gyűjteni, hogy az aláírások által legalább is olyan összeg mint a lefolyt évben, azaz 5500 – 6000 korona fedezetet talál, akkor az ipartársulat a szerződést ismét egy évre, vagyis 1908. évi november hó 1-től 1909. évi október hó 31-ig terjedő időre meghosszabbítja, azzal a kikötéssel, hogy az egyes aláíróktól a hozzájárulási költséget Eger Gyula köteles beszédeni.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejeztetett. Kmft.

Uj törvények.

Az új ipartörvényjavaslat tervezetéről.

Előző számunkban közöltük azt a határozati javaslatot, melyet az új ipartörvény javaslat tervezete tárgyában úgy a Magyar vendéglősök országos szövetsége, Debrecenben tartott ez évi közgyűlésében, mint ipartársulatunk választmánya is szeptember hó 18-án tartott ülésében egyhangúlag elfogadott, s melyet mint szakköreink véleményének hű kifejezését, a kormánynál is felterjesztett.

Azonban az említett határozati javaslat általánosságban mozog, nagy vonásokban tárja elénk a törvénytervezet reánk vonatkozó sérelmes rendelkezéseit, ami természetes dolog, mert az idő rövidsége miatt nem is volt lehetséges a 800 szakaszt túlhaladó törvénytervezet egészének kimerítő bírálatát a szövetség közgyűléséig elkészíteni, ennélfogva az ipartársulat egy bizottsága a törvényjavaslat tervezetet szakaszonként behatóan tárgyalta, s e részletes tárgyalás alapján elkészítette a vendéglősök sérelmeit és kívánságait tartalmazó felterjesztést, s azt az ipartársulat elnökének vezetése mellett küldöttség viszi a kereskedelemügyi ministerhez.

Iparunk jövője függ attól, vajjon figyelembe veszi-e a kormány ezúttal jogos kívánságainkat, vagy nem, mert az új ipartörvény egy új emberöltőre szóló alkotás lesz.

Kívánságaink között természetesen első helyen áll a szálloda és vendéglősipar képesítéshez kötése, mert ez az egyetlen célhoz vezető módszer annak elérésére, hogy a pálinkások és más avatatlank ne kontárkodhassanak iparunkban. Sokszor ismételt és jól indokolt kérésünk mellett, úgy az országos iparegyesület mint a budapesti kereskedelmi és iparkamara is már akkor állást foglaltak, mikor a most napirenden lévő törvényjavaslat tervezet előmunkálatát képező anyaggyűjtésnél a kormány véleményes jelentésre hívta fel őket. Ipartársulatunk ezúttal sem mulasztotta el mindkét nagy tekintélyű testületet felkérni, hogy álláspontunkat most, a döntő pillanatban is támogassák, mert hát: most vagy soha.

A kereskedelemügyi ministerhez intézett felterjesztés szövege:

Nagyméltóságú Minister úr! Kegyelmes Urunk!

Az ipar gyakorlásáról, valamint az ipari és kereskedelmi alkalmazottak védelméről szóló törvényjavaslat-tervezet tárgyában Nagyméltóságodnak folyó évi augusztus hó 30-án kelt s alólírott ipartársulathoz intézett 74905/1908.-VI. A sz. leirata folytán és hivatkozással a törvényjavaslat-tervezet előszavában foglalt elvi kijelentésre, mely szerint: „a törvénytervezet csak egyéni állásfoglalás, egyéni vélemény, melynek célja: alapul szolgálni a törvényalkotásnak; alapul arra, hogy az érdekeltség minden illetékes tényezője állást foglalhasson az őt illető kérdésekben!! . . . továbbá: „a tervezet a lehetőség határain belül számol az érdekeltség óhajaival és javaslataival“ . . .

alulírott ipartársulat részéről tisztelettel bátorkodunk a törvényjavaslat-tervezetnek a saját iparunkat közvetlenül érintő részét illető véleményünket és régóta érlelt óhajításainkat, a következőkben összefoglalva, Nagyméltóságodnak tisztelettel felterjeszteni.

Mindenekelőtt kénytelenek vagyunk hangsúlyozni, hogy a tervezet valósággal lesújtólag hatott reánk. Összetöri egy szebb jövőbe vetett minden reményünket, mert évtizedek óta annyiszor ismételt könyörgésünket ezúttal sem veszi figyelembe: a szálloda és vendéglősipar most sem veszi a képesítés igazolásához kötött iparok közé. E szerint a mi iparunk ezentúl sem részesül közgazdasági értékének, közegészségügyi és erkölcsrendészeti jelentőségének megfelelő méltánylásban és ezután is avatatlank kísérletező műhelyét s kétes existenciák mentsvárát fogja képezni.

Ezzel szemben nem titkolhatjuk el azon fájó érzésünket: hogy ezen elbánást iparunkra nézve kicsinylőnek, magunkra nézve lealázónak tartjuk, mert míg a tervezet 18-ik §-ában felsorolt iparok közül bármelyiket csak az gyakorolhatja, a ki a 22 – 28-ik §-okban meghatározott képesítéssel bír, vagy az azokban kikötött feltételeknek megfelel, addig a szálloda- és vendéglősipar gyakorlásához a 60. §. szerint elég a megbízhatóság igazolása.

A megbízhatóságot köztudomás szerint hatósági bizonyítvánnyal kell igazolni. Ilyen bizonyítványt pedig — jól tudjuk — mindenki kaphat, a ki jogerős bírói ítélettel elítélve nincsen. Sőt kap az is, a ki bár súlyos bűncselekményért volt elítélve, de büntetését kitöltötte.

Ilyenformán a 60-ik §-ban megállapított feltétel, mely a mi iparunk üzésének törvényes alapját fogja képezni, egészen elenyészik, mert a ki bűnhődés alatt áll, az úgy sem gyakorolhat semmiféle ipart nyilvánosan. Ha pedig büntetését kiállotta, akkor megszerezheti a szálloda vagy vendéglősipar gyakorlásához szükséges bizonyítványt. És itt önkéntelenül felmerül ellőttünk az a kérdés: vajjon az ilyen egyénnél feltételezhető-e a megbízhatóság azon magas foka, mely például a szállodaipar gyakorlásának egy kulturállamban alapfeltételét kell, hogy képezze. Hiszen a tiszt és a valódi szállodaipar nagymértékben támasza az erkölcsrendészetnek; hivott őre a világjáró közönség élet- és vagyónbiztonságának. Ezen állításunk mellett szól a következő C. 9143/900. sz. döntvény is: „A vendégfogadósok a vendéglőjükbe az utasok által bevitt dolgokért letéteményesekként felelősek lévén, a törvényes joggyakorlat értelmében azon kárért, mely az utasok ily ingóiban akár eltűnés által, akár más módon okoztatik, felelőséggel tartoznak.“

Azonfelül a szálloda ipar feladata magaslatára emelve, megbecsülhetetlen emeltyűje a közgazdaságilag is nagyhorderejű idegen forgalomnak.

A vendéglősipar pedig minden nagy városban közegészségügyi faktor; százezrek egészségi jóléte függ a vendéglősipar tökéletes voltától, megbízhatóságától. Eppen ezért bátran merjük állítani, hogy a szálloda és vendéglősipar helyes, tökéletes értéséhez, szakszerű és a modern követelményeknek megfelelő üzéséhez sokkal több készütség, sokkal több tudás, szakismeret és gyakorlottság kell, mint amennyi a tervezet 18-ik szakaszában felsorolt képesítéshez kötött iparok közül egyiknek-másiknak a folytatásához elégséges.

Vagy talán az igazi szálloda és vendéglőipar, melybe a számottevő szakemberek úgyszólván gyermekkoruk óta belenőttek, könnyebb lenne elsajátítani mint például a cukrászatot, a mézeskalács sütést, a hentes és mészáros mesterséget, a gyertyamártást, a fehérneműtisztítást, a kosárfonást és esernyő készítést, a kályhatisztítást stb. stb.?

Hiszen a felsorolt iparágak közül akárhány, és pedig: a cukrász, a hentes és mészáros mesterség egyenesen a vendéglőipar tartozékát képezi. Bizonyosság erre a földművelés, ipar- és kereskedelemügyi minister 1889. évi 7733. számú rendelete, melynek értelmében a vendéglős üzleti célokra állatokat, vagyis: borjút, sertést, juhot, kecskét vághat. Tehát a saját iparával egyetemben több olyan ipart folytathat, melynek gyakorlása a jelenleg is érvényben lévő 1884. évi XVII. t. c. szerint is képesítéshez van kötve.

És ez különösen a vidéken, de itt a székesfővárosban is így volt mindmáig gyakorlatban, anélkül, hogy az illető vendéglőstől a képesítés igazolása követeltetett volna.

Am annak bizonyításával, hogy a mi iparunk elsajátítása hosszab tanulmányt és gyakorlati képzettséget igényel, korábbi felterjesztéseinkben is bőven foglalkoztunk s bár ez irányú kimerítő fejtegetéseink az ipartörvény módosításának előmunkálatát képező anyaggyűjtemény III. kötetében benfoglaltaknak, azokat mégis mindaddig hangoztatnunk kell, még figyelembe nem vétetnek: a szállodásnak, a vendéglősnek ma már szakképzett embernek kell lennie, hogy a nagy közönség igényeit kielégíthesse.

A szállodás idegen nyelvek tudása, a közlekedési utak és eszközök alapos ismerete, a külföldi viszonyokban való tájékozottság és a külföldi szállodákkal való összeköttetés nélkül nem felelhet meg valódi feladatának.

A vendéglősnek pedig a saját iparán kívül értenie kell a hentes és mészáros mesterséget, a cukrászatot, a sütőipart, a szakácsművészetet, konyhavegytant, a szakszerű pincekezelést, stb. stb. Mindezen ismereteket a vendéglősnek készülő egyén csak gyakorlat útján sajátíthatja el, a kellő tudást és műveltséget pedig a vendéglős-szakiskolában kell megszereznie. Ilyen szakiskolákat a vendéglősök már minden nagyobb városban állítottak és saját költségükön tartják fenn. Ezen iskolákból ezer meg ezer szakképzett egyén kerül ki, s így nem merülhet fel többé az a régi ellenvetés sem, hogy: hol vannak iparunknál a szakképzett egyének?

Nem mulaszthatjuk el, mint álláspontunkat megerősítő nyomós érvre hivatkozni még, hogy tekintélyes ipari szaktestületek úgymint: a budapesti, győri, kolozsvári, nagyvárad, pozsonyi, soproni, szegedi és zágrábi kereskedelmi és iparkamarák a magas kormány felhívására felterjesztett véleményes jelentésükben a szálloda- és vendéglőipar képesítéshez kötése mellett nyilatkoztak. Sőt hasonló véleményben volt az országos iparegyesület is Ezen mérvadó ipari tényezők véleménye az indokolással együtt szintén benfoglaltatik a törvénytervezet előzményét képező anyaggyűjteményben.

Mindezek alapján ismét és ismét oda terjed alázatos kérésünk, hogy a szálloda és vendéglőipar az új ipartörvényben az engedélyen kívül képeítéshez is legyen kötve.

A törvénytervezetre vonatkozó további észrevételeinket a következőkben vagyunk bátrak tisztelettel előadni.

A III-ik fejezet az engedélyhez kötött iparokról szól, mely iparokat az 58. §. szerint csak iparhatósági engedély alapján lehet gyakorolni. És itt csillaggal alatt utalás történik a 14-ik §-hoz fűzött jegyzetre. E jegyzet szerint pedig a törvényjavaslatban említett iparhatóság alatt, egyes közérdekű és rendészeti ügyektől (mint pl. a telepengedély) eltekintve, a kötelező ipartestületek értendők. Itt egy későbbi rendelkezéssel szemben ellentét látszik fennforogni, mert habár a 613-ik §. értelmében minden iparagnál, tehát a szálloda- és vendéglőiparnál is kötelező ipartestületet kell szervezni, s így a 14-ik §-hoz fűzött jegyzet conzekventiája az lenne, hogy az engedélyezés ezen ipartestület, mint elsőfokú iparhatóság hatáskörébe tartoznék, a 805-ik §. mégis a krületi előljáróság hatáskörébe sorolja többek között az 58-ik §-ra kiterjedő iparhatósági teendőket ellátását is. Ezen oknál fogva az idézett

szakaszoknak minden kételyt eloszlató precíz értelmezése volna kívánatos.

A 62-ik §. értelmében a kereskedelemügyi minister a 60-ik §. első bekezdésében megkövetelt megbízhatóság szempontjából az engedélyek kiadásának feltételeit a 61-ik §. szerint alkotható szabályrendeletbe felveendő, illetve felvehető intézkedéseket, úgyszintén az alkotandó szabályrendeletek mintáit, figyelemmel a törvény rendelkezéseire, a belügyministerrel egyetértőleg rendeleti uton állapítja meg.

Előre is tisztelettel kérjük, hogy e rendeletnek egyik fontos részét, a megbízhatóság kérdésében az ipartestület véleményének meghallgatása képezze, mert a székesfőváros hatóságának 185.333/1902. I. számú, hasonló irányú rendelete a szállodaiparengedélyek kiadásának kérdésében igen üdvösnek bizonyult.

A 66-ik §. szerint az 59. §. több pontja alatt elített iparokra kiadható engedélyek számát a 61. §. értelmében alkotott szabályrendeletben előre meg lehet állapítani.

Mint hogy a szóbanforgó iparok között a fogadó, vendéglő és sörház is benfoglaltatik, ezeknek a közszükséglet messze meghaladó túlságos elszaporodásának meggátlása céljából felette kívánatos volna a számhoz kötést törvénybe iktatni, mert csak így lehetne elejét venni annak, hogy a pálinkamérések is mind vendéglőkké alakuljanak.

A 173-ik §. értelmében fogadó, vendéglő, kávéház, vagy kávé mérés külön külön iparengedély alapján együtt is gyakorolható.

Az „együtt“ szó téves, vagy hamis értelmezésének elkerülése végett feltétlenül szükségesnek tartjuk annak félre nem magyarázható kimondását, hogy ezen iparok, egy és ugyanazon helyiségben, vagy csak külön-külön helyiségben gyakorolhatók-e? mert ezek rendészeti szempontból is más-más elbírálás alá esnek, a mennyiben a vendéglő helyiséget éjjeli egy órakor be kell zárni, míg ellenben a kávéház azontúl is nyitva tartható.

Azonkívül igen célszerű lenne törvényes rendelkezésbe foglalni, hogy az ezen iparokról alkotandó szabályrendeletekben mindnégy iparág üzletkörét szabatosan és lehetőleg részletesen körvonalazni kell, mert ezáltal tömérdek pörösködésnek lehetne elejét venni.

A 279-ik §. mely a munkaadó házi fegyelme alatt álló iparostanulóval szemben alkalmazható fenytésről is szól, ezen utóbbi tekintetben a büntető törvény 313-ik §-ával ellentétesen látszik, mert a tervezet szerint a munkaadó az ő házi fegyelme alatt álló tanulóval szemben csak oly fenytést alkalmazhat, mely a tanulónak tisztességét nem sérti, addig a büntető törvény idézett szakasza értelmében a testi fenyték is alkalmazható.

A 302-ik §. mely a vizsgáló bizottság eljárásáért szedhető díj megfizetéseért végeredményében a munkaadót teszi felelőssé, a már úgyszintén túlterhelt munkaadót új teherrel sújtja.

A 314-ik §-hoz azon véleményünket fűzzük, hogy a munkakönyvekkel űzött visszaélések megszüntetése, vagy legalább megnehezítése okából ajánlatos volna az arcképes munkakönyvek rendszeresítése.

A 317-ik §. szerint a munkaadó által vezetett nyilvántartásba bejegyzendő a munkás illetősége is. Ezt mint a legtöbb esetben úgyszintén kivihetetlen mellőzendőnek tartjuk, mert a tapasztalat bizonyítja, hogy az illetőséget igen gyakran a közhatóságok sem tudják megállapítani.

A 334. §. a munkaadóra nézve romlást jelent, mert a kártételnél a szándékosságot — habár fennforog — soha sem lehet bizonyítani s így a munkás egyáltalában nem tartozik majd kártérítéssel.

A 337-ik §. mely a munkásnak, a munkabér meghagyása mellett sok szabadidőt bocsát rendelkezésére, szintén a munkaadó nagymérvű károsodásával járó rendkívüli kedvezmény a munkás részére, és félős, hogy féktelen visszaélésekre fogja a munkást elragadni; Hasonló véleményel vagyunk a 357-ik §-ban foglalt rendelkezéssel szemben is.

Az 501. §-ban foglalt, üdvösnek ígérkező intézmény életbeléptetését örömmel üdvözljük, mert az helyes vezetés mellett egy nehéz kérdést, a munkaközvetítést van hivatva megoldani. A mi azonban csak úgy lesz letséges, ha a munka-

közvetítő intézet működésének irányításába az érdekelt szakörök is kellő befolyást nyernek. Ennek érdekében már most is kijelentjük, hogy mi a magunk részéről bizonyos határig anyagi áldozatokra is készek vagyunk.

Miedezek előadása után abban a reményben fordulunk Nagyméltóságodhoz, hogy kérelmeink ezúttal, mikor egy új emberöltőre kiható törvény életbeléptetése előtt állunk, meghallgattatásra fognak találni; s különösen a szálloda és vendéglőipar képesítéshez kötésére és a vendéglőknek a pálinkamérésekből korcsmákká átalakult üzletektől való szigorú megkülönböztetésére irányuló törekvésünk, figyelembe fog vétetni.

A vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslat tervezet tárgyában ipartársulatunk a következő felterjesztést intézte a kormányhoz.

NAGYMÉLTÓSÁGU MINISTER ÚR KEGYELMES URUNK!

Nagyméltóságodnak az ipari munkák vasárnapi és ünnepnapai szüneteléséről szóló törvényjavaslat tervezet értekezleti tárgyalása alkalmából hozzánk intézett 74.252. számú m. leirata folytán bátorkodunk a törvényjavaslat tervezetre vonatkozó észrevételeinket és óhajításainkat a következőkben előadva, Nagyméltóságodnak tisztelettel felterjeszteni.

1) A törvény 4. §-a alapján megállapítandó kivételek közé kérjük felvenni a saison-vendéglőket, melyeknek pl. a fürdőhelyeken vannak. Mert e helyeken az üzem rendszerint 6 hétig tart s a vendéglősnek ezen aránylag rövid idő alatt kell a bérleti és egyéb üzemköltségeket fedezni. Ha ezt az ugyanis rövid ideig tartó üzemet a törvény még munkaszüneti napokkal is korlátozni fogja, akkor veszélyeztetve lesz ezen üzletek fennállása, ami pedig nemcsak saját közönségünknek lenne hátrányára, de tönkretenné ugyanis csekély idegenforgalmunkat

2) A 11. §. 4. bekezdésében foglalt tilalom alól kivételt képezzenek a szállodák, vendéglők és kávéházak, vagyis ezekben munkaszüneti napokon is egész napon át szabad legyen égetett szeszes italokat árusítani. Mert ezen üzletekben az égetett szeszes italok fogyasztása ugyanis minimális. És ezt mégis szükséges szabadon hagyni, nehogy ezen iparok üzeme korlátozva legyen, a mi a törvénynek sem célja, miként ezt az indoklás is hangsúlyozza. Azonkívül hasonló túlszigorú intézkedésre külföldön sem található példa.

3) A 18. §. utolsó pontját nagyon kívánatos lenne kiegészíteni azzal, hogy a fogadó és vendéglő üzletekben az alkalmazottakat ezen szakasz értelmében megillető teljes délelőtti pihenési időt déli 12 óráig, a délutáni pihenő időt pedig délután 3 órától kezdve kell adni.

Mert a fogadó- és vendéglőipar üzembeosztása annyira különleges, a többi iparok beosztásától annyira elütő, hogy azokéval azonos elbírálás és szabályozás alá nem vonható. Ugyanis ezen üzletekben az üzem érdemleges része éppen déli 12 órától délután 3 óráig tart s így ezek a teljes délutánok adásával tulajdonképpen két munkanapot vesztenének hetenként, a mi nem lenne igazságos.

4) A 22. §-ban foglalt intézkedést teljesen mellőzendőnek véljük, mert annyira felesleges munkával és e miatt esetleg zaklatással terheli az iparosokat, hogy a kisiparos existenciája a sok írásbeliség által veszélyeztetve lesz.

Budapesten, 1908. október 21-én.

A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata..

Különfélék.

Iparoskáté 1909-re. Most jesent meg a Iparoskáté 1909. évi kötetének előfizetési felhívása. Ennek az igazán praktikus könyvnek jövő évi tervezete felöleli mindazt, amire egy intelligens, a korral haladó iparosnak állandóan szüksége van, akár arról van szó, hogy a műhelyi munkájába könnyebbséget és rendet vigyen bele, akár arról, hogy a kész munká-

jának értékét emelje és a tiszteséges ipari nyereséget magának biztosítsa. Ezenkívül mindaz, ami a törvényben és rendeletben új dolog az ipari életet illetően, (a megrendelővel szemben, a munkások vagy hatóságok irányában) az mind népszerű, könnyen érthető feldolgozásban fog helyet kapni az Országos iparegyesület ügyészenek szerkesztésében készülő kátéban. Ezért szívesen ajánljuk a kátét ezúttal is olvasóink figyelmébe. Előfizetést 1909-ra dr. Dóczi Sámuel nevére (Uj-utcza 4.) kell küldeni.

Mutató az új ipartörvényhez. Dr Dóczi Sámuel, az országos ipar egyesület ügyésze Tematikus mutató az új ipar törvénytervezetéhez czimen igen gyakorlati füzetet irt, mely jóra való segítő eszköz gyanánt használható. Célja a füzetnek az, hogy megkönnyítse a tájékozódást az ipartörvénytervezet 817 szakaszában és ennek összehasonlítását a ma érvényben levő ipartörvénnyel, továbbá az osztrák és német törvénnyel. Ezt azáltal éri el, hogy megjelölve a tervezet minden szakaszának alfabetikus rendbe foglalt tartalmát, melléje állítja az ezidő szerint érvényben levő magyar, osztrák és német törvény megfelelő szakaszának számjelzését. A füzet Benkő Gyula udvari könyvkereskedőnél (Dorotya-utcza 2.) jelent meg és ára 1 korona 20 fillér.

Törvényjavaslat a borhamisítás tilalmazásáról.

(A 9-ik számban megjelent közlemény folytatása.)

Mindenki a ki ilyen borkönyvet vezetni köteles, tartozik azt, valamint az abban foglalt bejegyzésekre vonatkozó okmányokat a 52 §-ban felsorolt hatóságnak, valamint a 60 § szerint az ellenőrzésre kiküldendő közegeknek kívánatukra átvizsgálás s a jelen törvény alapján folytatott kihágási ügyben felhasználható adatok összeállítása, illetőleg kijegyzése végett bármikor rendelkezésükre bocsátani.

Ezek az adatok kizárólag csak a rendőri büntető eljárás céljaira használhatók fel s egyébként hivatalos titkot képeznek.

Vendéglősök pénteki összejövetelei:

- Movember 6-án: **Petanovits József** vendéglőjében („Metropol-szálloda“).
 November 13-án: **Bokros Károly** vendéglőjében (VI., Andrassy-út 25.)
 November 20-án: **Schuller Ferenc** vendéglőjében (VI., Andrassy-út 39.)
 November 27-én: **Hofbauer Lipót** vendéglőjében (VI., Váci-körút 19.)
 December 4-én: **Fürst Tivadar** vendéglőjében (VI., Csengeri-utca 45.)

A „Jóbarátok“ társasága alábbi sorrendben tartja társas-összejöveteleit:

- November 4-én: **Korl István** vendéglőjében (IX. ker., Orczy-út 26.)
 November 11-én: **Nesztor János** vendéglőjében (VIII., Óriás-utca 8.)
 November 18-án: **Ságy József** vendéglőjében (IX., Gát utca 8.)
 November 25-én: **Doktor László** vendéglőjében (IX., Üllői-út 1.)
 December 2-án: **Almási József** vendéglőjében (VIII., Baros-utca 92.)

Mielőtt személy-, jelzalog- v. építési

k ö l c s ö n

íránt intézkednék, kérjen díjtalanul prospektust.

MELLER L. EGYED — BUDAPEST, — IX. Lónyai-utca 7. sz.

Telefon-Interurban 46—31.

Ad. 9466 ki. 1908.

Bérbeadási hirdetmény.

Kiskunfélegyháza városának tulajdonát képező „Korona“ szállodának 1909. év október 1-től 10 évre leendő bérbeadására zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A szabályszerű zárt írásbeli ajánlatok f. évi november hó 1-ig a város polgármesteri hivatalánál adhatók be.

Minden ajánlattevő köteles bánatpénz címén 1000 koronát, vagy ennek megfelelő értékű óvadékk-pes értékpapírt a város letéti pénztárába letenni és az erről szóló letéti jegyet ajánlatához csatolni.

A beérkezett ajánlatok a f. évi november hó 5-én tartandó tanácsülésben fognak felbontatni.

Az ajánlatok felett a város képviselőtestülete dönt, fenntartva magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson, esetleg másképp intézkedhessen.

Tájékoztatásul, közlöm, hogy az épület áll:

A földszinten egy nagy borivó, egy nagy kávéházi tereméből és étteremből, továbbá a bérlő részére tágas lakásból. Az emeleten 22 vendégszoba és egy diszterem, mely szini előadások és hangversenyek tartására igen alkalmas.

Bérlethez tartoznak az összes mellékhelyiségek u. m. konyha, pincze, padlás, istálló stb.

Bérleti feltételek a város gazdasági hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kiskunfélegyháza, 1908. évi szeptember hó 27-én.

Dr. Tedeskó,
h. alpolgármester.

HIRDETMEŊY.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy miután a magyar királyi Pénzügyministerium ellenőrző közegei a Magy. kir. szab. osztálysorsjáték (XXIII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1908. november hó 19. és 21-én tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. szab. osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1908. évi október hó 25-én.

magy. kir. szab. Osztálysorsjáték Igazgatóság,
Lukács. Hazay.

Dr. SZÜLY ALADÁR

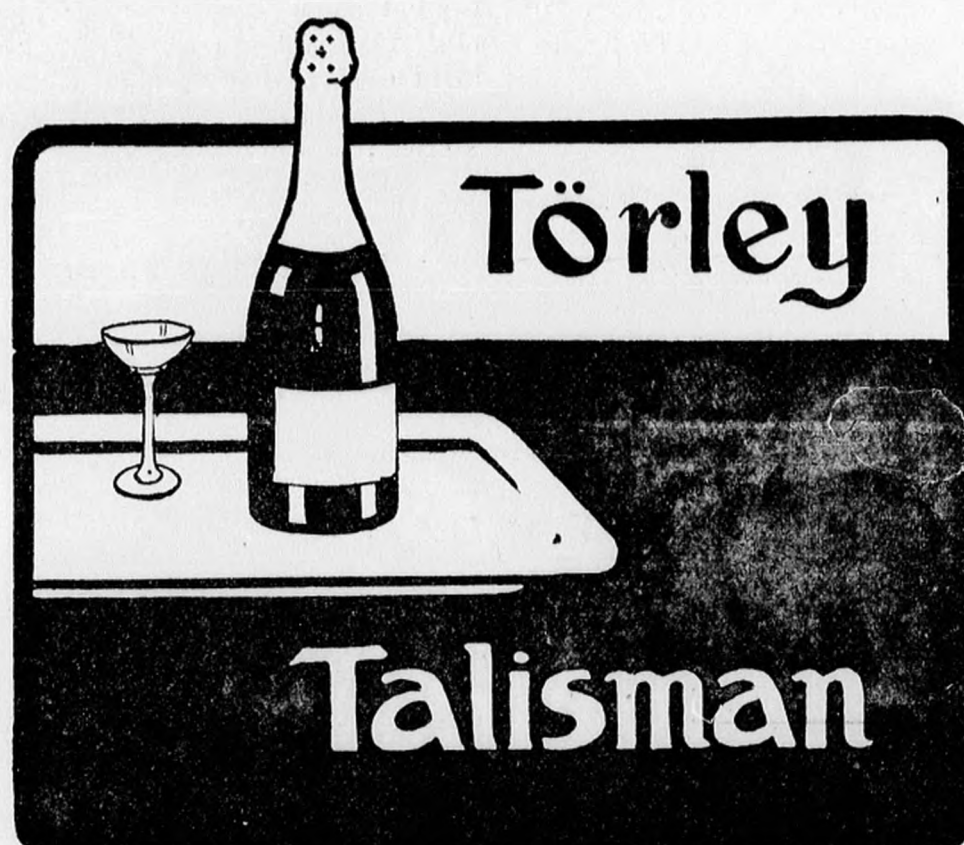
kávénagykereskedő

BUDAPEST,

IV. ker., Múzeum-körut 23-27. szám.

Cuba I. egy kgr.	3	korona	90	fillr.
„ finom egy kgr.	3	„	50	„
Mocca egy kgr.	3	„	30	„
Sárga jáva egy kgr.	3	„	30	„
Santoz egy kgr.	2	„	20	„

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY SERFŐZŐDE

BUDAPEST—KÖBÁNYÁN.

Fennáll 1854 óta.

Az 1900. évi párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetést nyert.

DISZOKMÁNY. 1885.

JURY-TAG 1896.

Városi iroda: VIII., ESZTERHAZY-UTCA 6. szám.

Ajánlja : ászok, király, márciusi világos, márciusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márciusi világos és sötét, valamint bak-söreit, továbbá saját töltésű palacksöreit gőzpasteurizáló készülékkel s a legujabb technikai berendezésekkel felszerelt kőbányai palack-sör osztályából.

Ezen a legujabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőzödénknak évi gyártási képessége 400.000 hektoliter.

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolc-, Kolozsvár-, Nagyvárad-, Nyiregyháza, Temesvár- és Debrecenben vannak.

Hordósör-megrendelés : Budapestre, telefon-szám 52—59.

Hordósör-megrendelés : Vidékre, telefon-szám 52—60.

Palacksör-megrendelés : telefon-szám 56—58.

WEISSENSTEIN MÓR

mészáros.

BUDAPEST LEGRÉGIBB CÉGE.

Alapítás éve: 1840.

Ajánlja az üzletében kapható csakis elsőrendű, hizott marha- és borjúhusokat.

Különlegességek vendéglősök reggeljére és különös alkalmakra: hizott rostbeuf és borjúgerinc.

„SZANDRIK”

magyar ezüst- és fémárugyár részvénytársaság

Központ: Budapest, IV., Városház-tér 2.

Detail üzlet: IV., Váci-utca 10.

Gyár: Alsóhámor (Bars megye).

Nagy választék saját gyártmányu **alpakka és alpakka-ezüst** szálloda, vendéglő és kávéházi berendezésekben, melyekről szívesen szolgálunk árjegyzék vagy költségvetéssel.

Az ezüst mennyiségeért szavatosságot vállalunk.

„E szakmában egyedüli gyár hazánkban.”

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV. TÁRS.

Aszok- | Márciusi | Kiviteli Márciusi

(világos és sötét)

(barna)

S E R.

Megrendeléseket

a főzde mindenkor pontosan és a legnagyobb figyelemmel — az összeg előleges beküldése vagy utánvétele mellett — teljesít.

Nagyobb mennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV. TÁRS.

Korona-

(ála Pilseni)

Dupla Márciusi és Bakser.

Ne hagyja magát reklámvizvel félrevezetni, hanem tartson az üzletében valódi „Ilona“ artézi savanyuvizet. Egy és félliter ára 12 fillér.

Rendelési cím: „Artesia“ budapesti vendéglősök szikviz és pezsgőitalok gyár részv.-társ., a városligeti artézi kút bérloí. VII., Egressy-ut 20/c.

Telefon 50—72.

Telefon 50—72.

MATTONI GYÓGY- ÉS VIZGYÓGY-INTÉZETE

GISSHÜBLER-PUCHSTEIN

Karlsbad mellett.

A MATTONI-féle giesshübler savanyuviz eredési helye.

Pneumatikus- és belélegző-kurák.

Mell- és idegbetegek, üdülők, rheumatikusok stb. számára.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

legtisztább érvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üdítő ital,
kifejező hatásnak bizonyult köhögésnél,
gégebajoknál, gyomor- és hólyagbe-
rutnál.

Mattoni Heurik, Karlsbad és Budapest

TRANSYLVANIA SEC

LOUIS FRANÇOIS & CO.

Budafok. esászári és királyi udvari szállítók
Fülöp Szász Coburg Góthai Herceg Ő Fensége szállítói. Budafok.

* 15 elsőrendű kitüntetés *

* * Hors Concours * *

FŐRAKTÁR:

BORHEGYI FERENC
Budapest, V., Gizella-tér I.

VÉDJEGY.

VEZÉRKÉPVISELŐK:

RÜDA és BLOCHMANN
Budapest, V., Akadémia-utca 16.

Sürgöncím: FRANÇOIS BUDAFOK.

Telefon BUDAFOK 15. szám.